

4. BÖLÜM

İLK KÜLTÜRLERİN OLUŞUMU

Kebaran Kültür (M.Ö. 18000/16000-12.500) (Geometrik Kebaran M.Ö.12.500-11.00

Carmel Dağı (Filistin), El-Kebarah Mağarası'na göre tanımlanmıştır. Yakındoğu'da Epi-Paleolitik Dönem'in ilk evresi olarak temsil edildiği kabul edilmiştir. Bu dönemde iklim soğuk ve kuraktır. En eski evresi Proto Kebaran olarak adlandırılmıştır.

Taş endüstrisinde ana değişimler var. Kebara uçları önemli (ipleri eğik budanmış, devrik sırtlı dilgicikler). Aletlerdeki değişimlere göre Kebaran erken ve geç olmak üzere ikiye ayrılır. Kebara siteleri küçük boyutludur. Tabanı zemin seviyesi altına olan kulübeler var. Bu döneme ait Urkan er-Rubb II'de (Aşağı Ürdün Vadisi) bulunan bir eser önemli bir çakıl taşı, kazıma ile merdiven benzeri motifler ile süslenmiş. Bu dönemde ilk kez Yuvarlak planlı yapıları görüyoruz. Ohalo II'da yuvarlak/oval planlı en az altı yapı mevcuttur.

Bu dönemde deniz kabukları Akdeniz ve Kızıl Deniz'den getirilmeye başlandı. Neveh David (Mt.Carmel) ve Azraq (Ürdün) yakınlarındaki Kharraneh'de kırık iskelet parçalarının içinde yer aldığı iki mezar bulundu. Ani bir iklimsel değişim 13000/12500 civarında yağışları arttırdı. Bu safhadan itibaren önemli değişimlerin başladığını görüyoruz. Bu aşamada Geometrik Kebaran denilen bir evre mevcut. Bu evrede ılıman bir iklim ortaya çıkmaya başlar. Tipik yerleşimlerine Güney Sina'dan Suriye'ye doğru olan kesimde mevcuttur.

**Bezenmiş Çakıtaşı, Urkan e-Rubb,
Üst Paleolitik, Kireçtaşı, 10X6.9X1.3
cm,**

No: K11226

Kebera Kazısı

Kebara 2 İskeleti

NATUFYAN DÖNEM

Natufian kültürü M.Ö.11000-9300 arasında yaşanmıştı. Bu kültürün merkezi Filistin bölgesidir. Bu dönemde yuvarlak planlı yapılar çoğalmıştır. Hayonim ve Ain Mallaha önemli sitlerindedir.

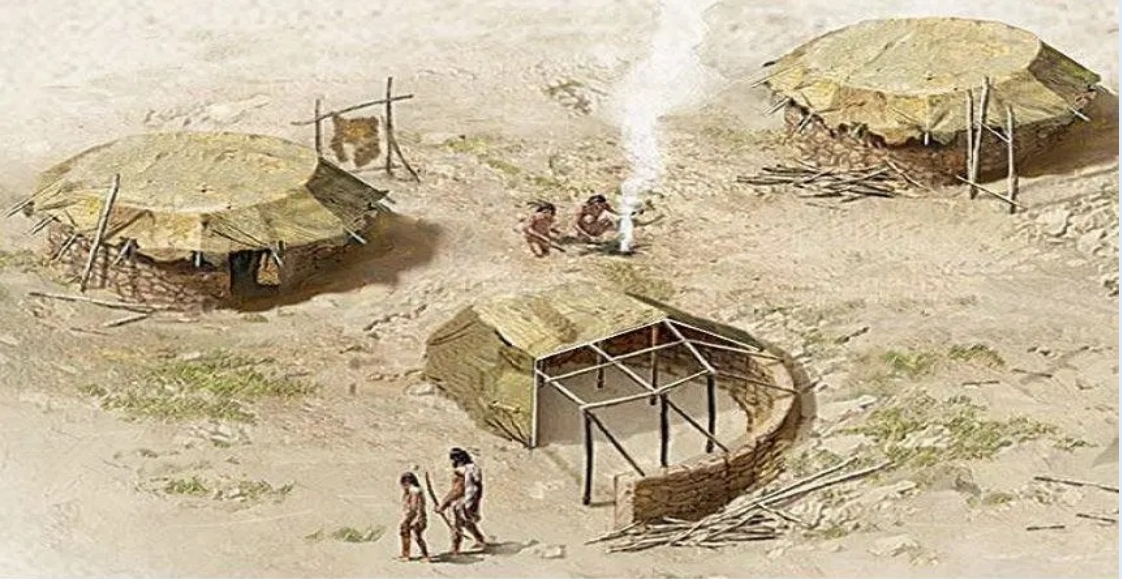
Kebara'ya göre daha geniş bir alanda yayılım sergiler. Filistin, Levant boyunca yayılmış, Suriye, Fırat ve daha doğuda ilişkili merkezler keşfedilmiştir.

Bu dönemde tahıl beslenmede esas unsur haline dönüşmüştür. Arkeolojik veriler bu durumu desteklemektedir. Yerleşim yerlerinde iki sıralı arpa, yabancı kızıl buğday tohumları, meşe palamudu, mercimek, nohut, bezelye benzeri yabancı bitkiler ve ocaklar, öğütme taşları ile depo olarak kullanılan kuyular bulunmuş.

Natuf iskeletlerindeki aşınmış dişler, öğütme taşlarında kalan kum taneciklerine bağlanmaktadır.

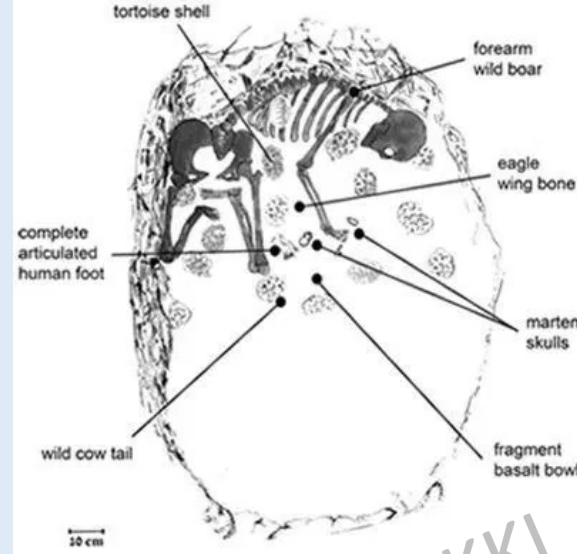
Ayn Mallaha'da (M.Ö.10.000), 3-5 aylık bir köpek yavrusu ile gömülmüş bir kadın mezarı mevcuttur. Irak bölgesinde Pale Gavra Mağrası'nda bir köpeğin çene kemiği bulunmuştur.

Yaygınlaşan sitlerde ev dışında mezarlar tespit edilmiştir. Bazı mezarlar taş ile çevrilidir. Ölü gömme tarzı düz (dorsal), hoker (hocker, cenin tarzı) ve yarı hoker (nim hocker, yarı-cenin tarzı) şeklinde yapılmıştır. Bu dönemde barınal içinde ocaklar ortaya çıkmıştır. Bu gelişmenin, mülkiyetçi düşüncenin ortaya çıkmasının işareti olduğu yorumlanır.

Natufians: an Ancient People at the Origins of Agriculture and Sedentary Life

<http://damienmarieathope.com/2017/03/natufians-an-ancient-people-at-the-origins-of-agriculture-and-sedentary-life/,20-7-18J> lab mikropal in sya Allah ato en operasi

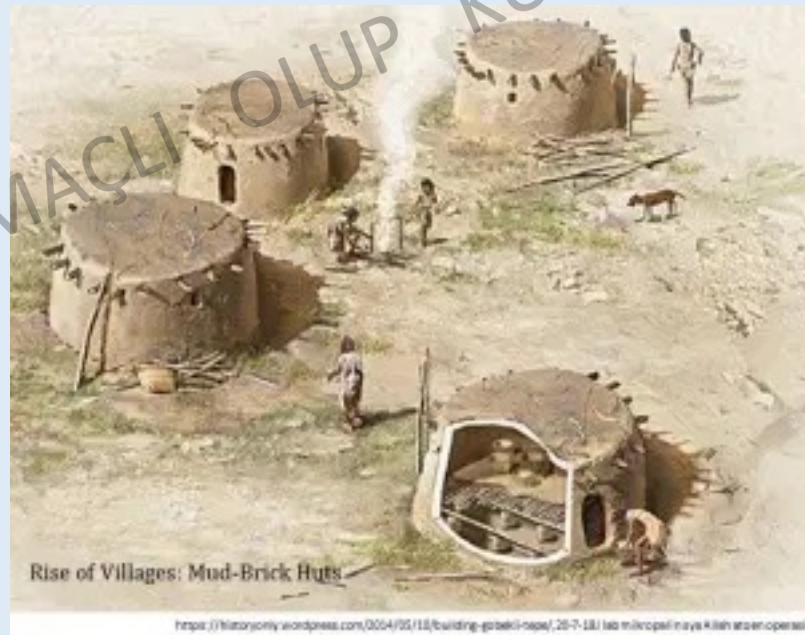

Natufians: an Ancient People at the Origins of Agriculture and Sedentary Life

<http://damienmarieathope.com/2017/03/natufians-an-ancient-people-at-the-origins-of-agriculture-and-sedentary-life/,20-7-18J> lab mikropal in sya Allah ato en operasi

NATUFYAN DÖNEME İLİŞKİN CANLANDIRMALAR

Rise of Villages: Mud-Brick Huts

<https://historyonly.wordpress.com/2004/05/18/building-gobekli-tepe/,20-7-18J> lab mikropal in sya Allah ato en operasi

11.000 - 10.000 calBC

P1B

Bölgede, iki tür yabani buğday karşımıza çıkıyor: einkorn ve emmer buğdayı. Ekme ve biçme yöntemleri ile her iki buğdaydan kültüre alınmış türler elde edildi. Çağdaş on sıralı buğdaylar muhtemelen kültür altına alınmış, emmer buğdayı ile diğer bir yabani ot ile birleştirilerek elde edilmiştir.

Bu dönemde toplanan tahılların artarak taşınmasının zor hale gelmesi de yerleşik yaşamı teşvik etmiştir. Yerleşmelerde yıl boyunca ya da tarım sal dönemlerde oturulur, diğer bir grup yerleşme de av hayvanlarının takibi nedeniyle geçici olarak kurulurdu.

**Natufyan Dönemi eserlerinden.
Hayvan biçimli sap, Hanahal
Mağarası, Mt. Carmel İsrail,
M.Ö.10. Bin**

**HaYonim Mağarası
Natufyen Dönem
Sığır Kaburga kemiğinden
Hançer**

Taş Havanlar, Eynan - Ayn Mallaha, Natufyan

Bileme Taşları Eynan - Ayn Mallaha, Natufyan

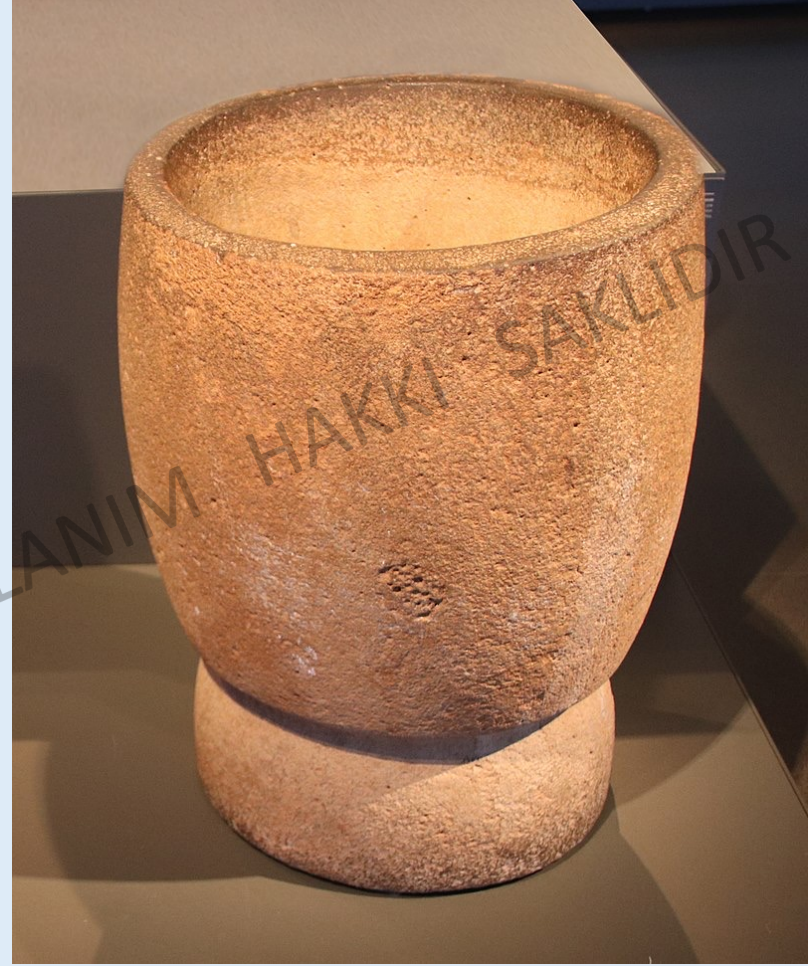
Öğütme Taşı, Natufyan, Gilgal

**Havan ve Eli,
Natufyan,
Nahal Oren**

Kireç Taşı ve Bazalt Havanlar, Natufyan, Eynan

Eynan

El Wad Mağarası

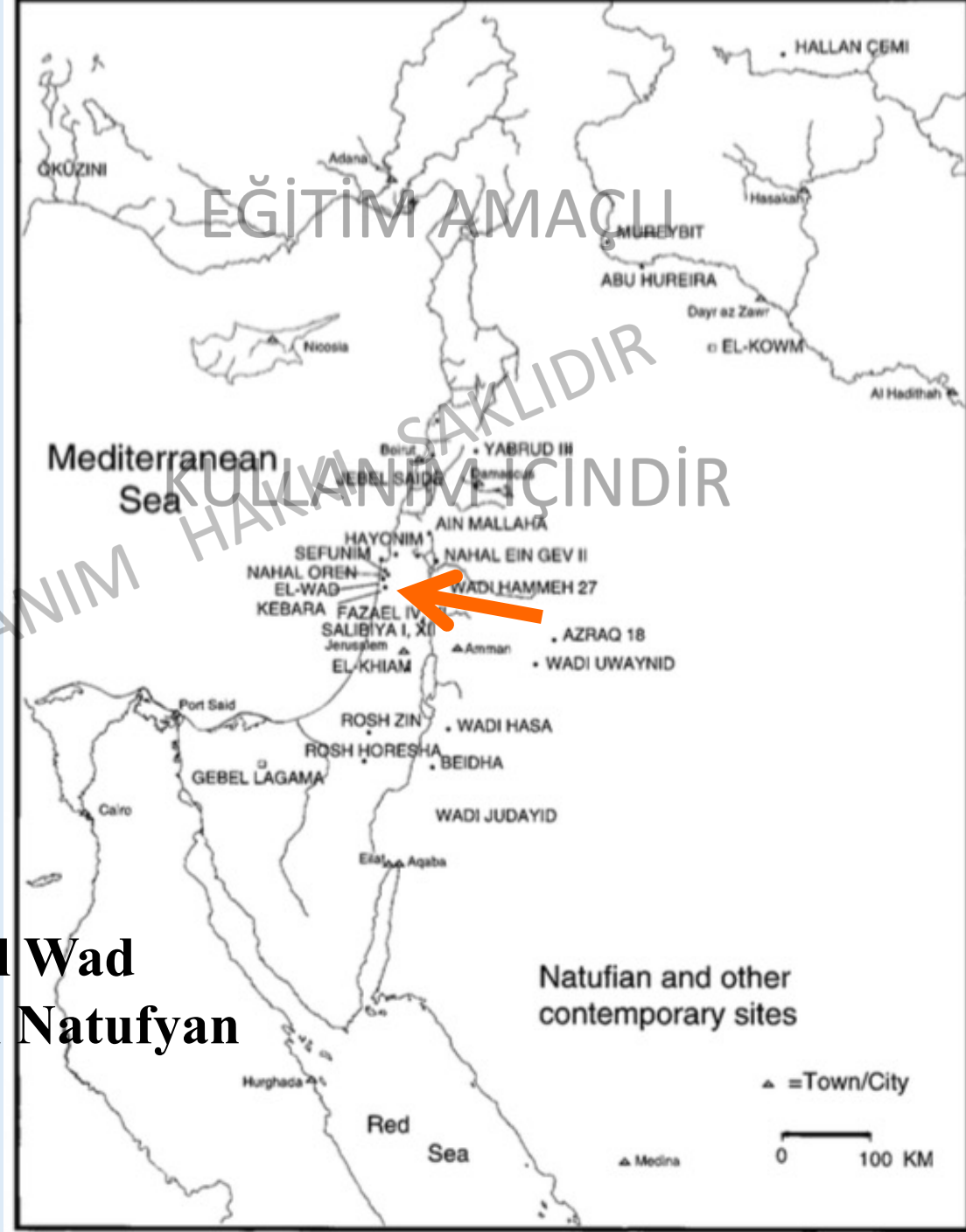

2007 TERAS KAZISINDAN

**MOUNT CARMEL'DEKİ WADİ EL-MUGHARA MAĞARALARINDAN BİRİDİR.
ÖNÜNDEKİ TERAS KISMINDA DA KAZILAR YAPILMIŞ.**

El Wad
Erken Natufyan

EL-WAD

Natufyan Deniz Kabuğu kolye, El Wad

Natuf dönemindeki yerleşimlerin genel bir değerlendirmesi:

***Yerleşimler belli dönemlerde oturulan kamp veya köy yerleşimleridir. Bunların yanısıra diğer alanlarda açıkta, mağara önlerindeki teraslarda yerleşimler mevcuttu.**

***Açıktaki yapılar, çatıları tahta direklerle desteklenen basit yuvarlak kulübeler, bunlar bazen 1 m. den fazla yer seviyesinin altına gömülüyorlardı. Kulübe içinde genellikle bir ocak mevcuttu.**

***Tabanları taşla döşenirdi. Ayn Mallaha'da bulunanlar güzel örnek oluşturur; bunların çapları 3.5 – 5 m. Arasındadır. Yaklaşık 9 adet kulübeye ait kalıntılar bulunmuş.**

***Taban altında insan iskeletleri tespit edilmiştir. Yapı dışında da gömüler tespit edilmiştir. Süs eşyasından oluşan hediyeleri var. Deniz kabuğu ve kemikten yapılmışlar.**

Zağros dağları ve eteklerinde Levant bölgesindekilere benzer çakmaktaşı aletler bulunmuş. Bilenmiş taş alet kullanımı ve açık yerleşimlere geçiş daha geç olmuştur.

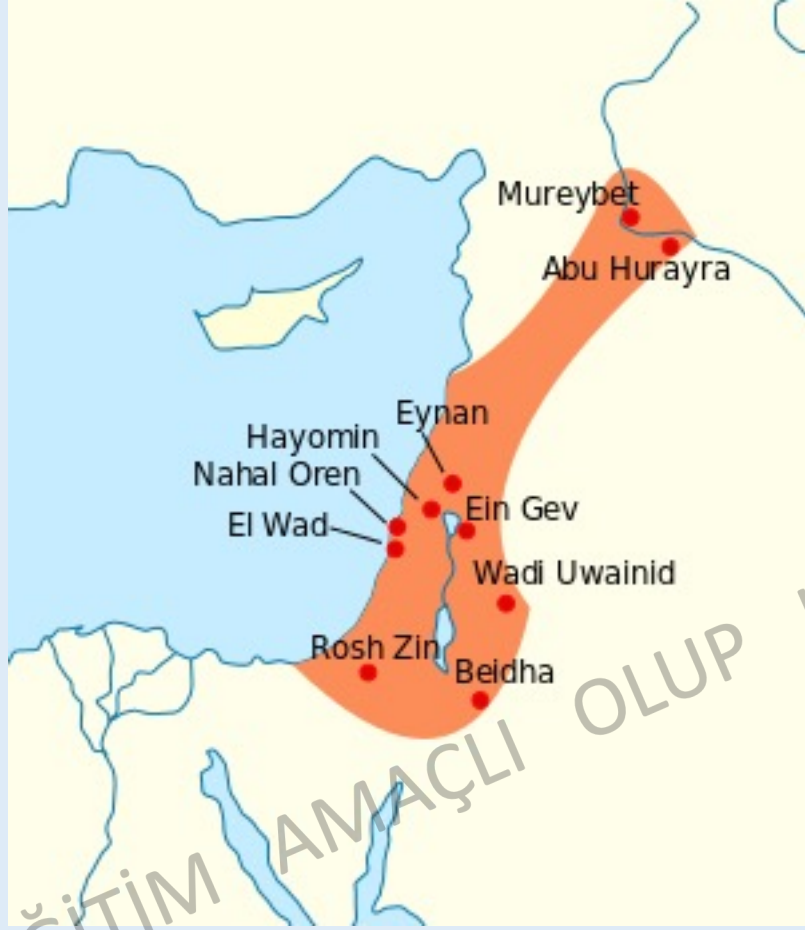
M.Ö.10.000'ne tarihlenen Zavi Çemi açı yerleşimi buluntuları (k.doğu Irak) buradaki insanların yuvarlak kulübelerde yaşadığını ve öğütme taşları kullandığını belgelemektedir. Burada da süs takılı iskeletler bulunmuş.

En ilginç buluntu, 15 keçi kafatası ve 17 iri yırtıcı kuşun kemiklerinden oluşan (çoğunluğu beyaz kuyruklu deniz kartalı) kemik yığınıdır.

Kemiklerin üzerinde kemiklerin kesildiğini gösteren izler mevcut. Bu kanatların takılarak kullanıldığı bir ayini akla getirmektedir (Çatalhöyük'teki gibi)

Hayonim, Taş At Tasviri, Üst Paleolitik, Kireçtaşı

Ayn Mallaha/Eynan

1954 yılında keşfedilmiş, kurtarma kazılarını L.perrot, M.Lechevalier ve F.Valla yürütmüş.

M.Ö.10.000-8200

Galilee Denizinin 25 km. kuzeyinde.

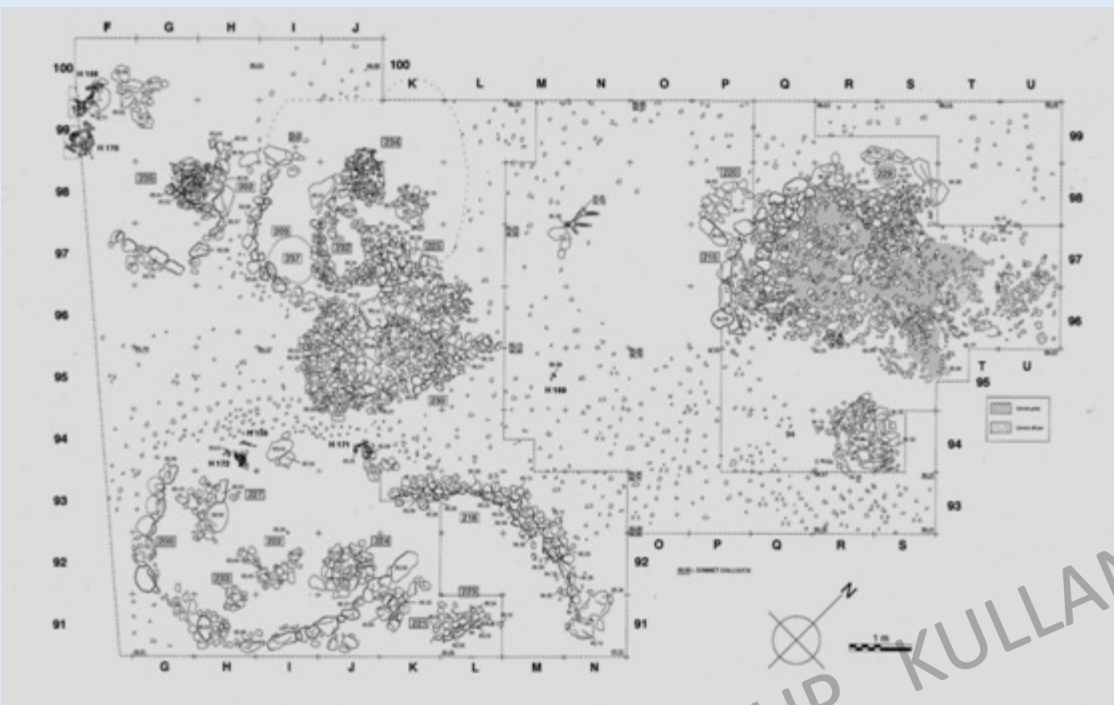
Son buzuldan sonra iklimin ılımanlaşmasıyla göçebe gruplar

Yerleşik yaşama geçmeye başlamışlardır.

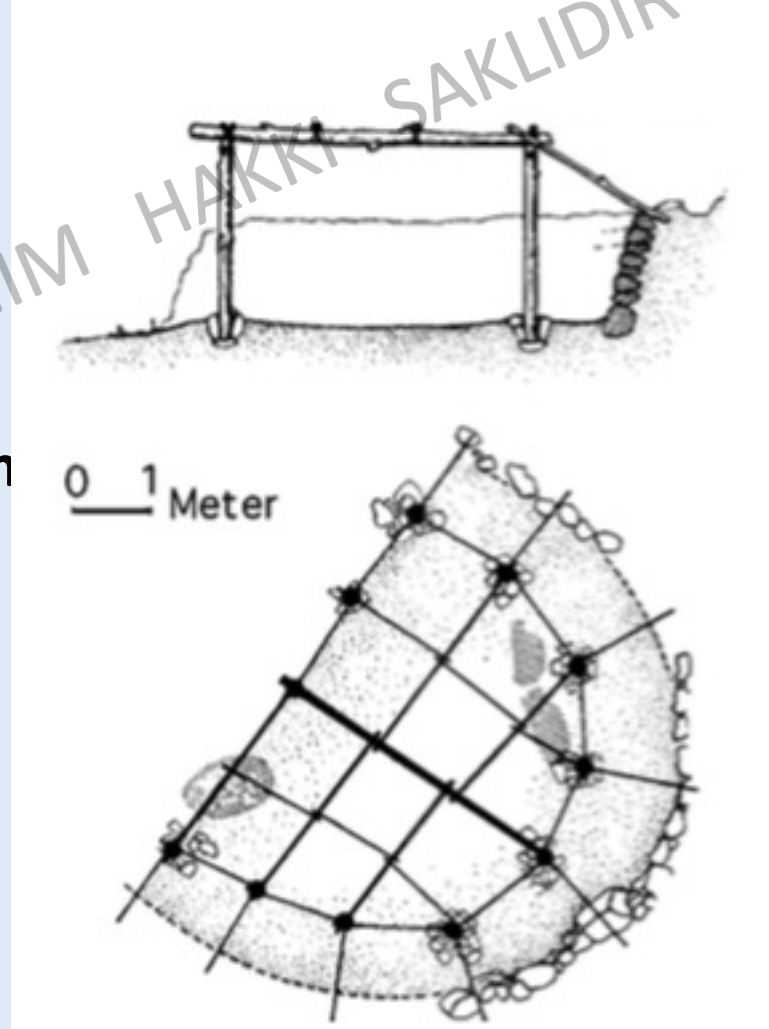
Eynan/Mallaha, Galiilee Tepeleri ve Hula gölü (Levant) arasına yer alır.

Natufyan Döneme tarihlenir.

Natufyan dönemle birlikte Doğu Karadeniz'de kalıcı siteler kurulmaya başlamıştır.

Eynan, Son Natufyan Safha Genel Görünüm

BÜYÜK ÖLÇEKLİ BİR NATUFYAN EVİ

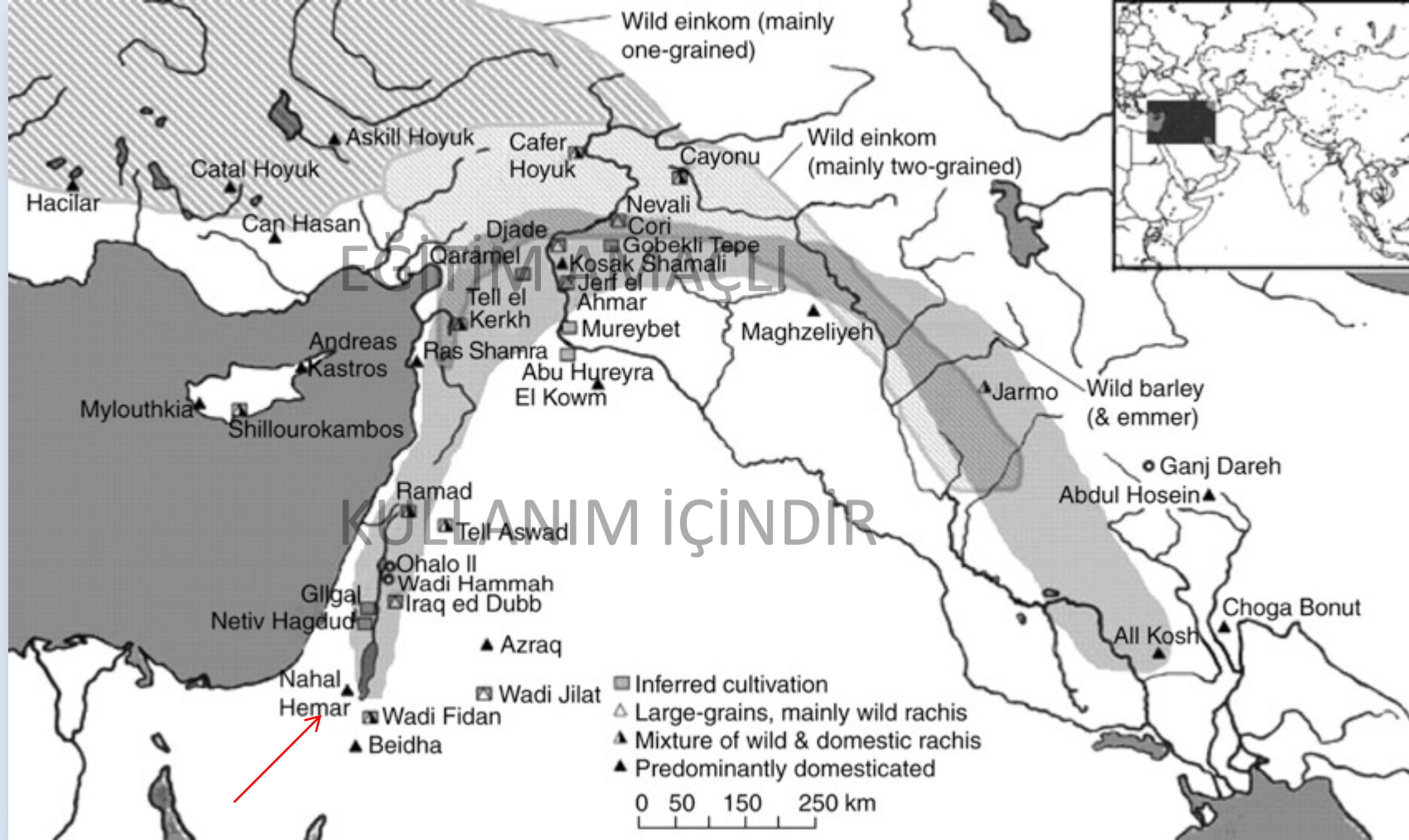
Eynan'dan iskeletler

Aileler kendi evlerine gömülmüşler.
Bir mezarda 11 erkek, kadın ve çocuk iskeleti bulunmuş.
Kabuklardan yapılmış takıları var.

NAHAL HEMAR

İsrail’de, Mt. Sedom’un kuzeydoğusunda, Ölü Denizin yakınındaki sarp bir kayalıkta yer almaktadır.

NAHAL HEMAR

Nahal Hemar Mağarası, Lut Gölü yakınlarında, kuru ortam, sepet ve dokuma parçacıkları, bocuklar ve tahta aletlerin korunmasını sağlamış.

Süslü dokuma parçaları, ağlar, tahta okuçları ve kemik ile çakmaktaşı aletler ve kültürel objeler (taş maskeler ve dekore edilmiş kafatasları) var. Malzemenin bir kısmı asfalt kaplı. Bir tür zamk, koruyucu olarak örgü sepetlerde, muhafazalarda ve bezekli dokumalarda kullanılmış.

Kafataslarında apraz desenler yapmak için kullanılmış. Kullanılan madde collagen hızla jelatine dönüşmektedir. Bölgenin kuru iklimine uygun olarak, Nahal Hemar örnekleri iyi korunmuştur. Collagen esaslı bir yapıştırıcı, Mısır'da 4000 yıl önce kullanılmıştır, boyama ve ahşap mobilyanın yapıştırılma işlemlerinde.

Nahal Hemar

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Nahal Hemar,
Mask

İPLİKTEN YAPILMIŞ BAŞLIK

Object's Name: Fragment Hat

Period: Pre-Pottery Neolithic B

Material: Textile

Site: Nahal Hemar

Length: 23 cm

Wide: 30 cm

Description: A Headcovering. A circular band decorated with a stone bead.

Bibliography:

Schick T. 1988. Nahal Hemar Cave-Cordage, Basketry and Fabrics.. *ATIQOT 18*: 31-43, 17-19.

Schick T.. *A Neolithic Cult Headdress from the Nahal Hemar Cave.. 25-33, 2, 4.*

IAA Number: 1984-415/1

Purchase

Additional Images

Enlarge

Bir Şaman Başlığı olmalı, 15X14.8, Flax fiber ve yeşil taş

Ahşap Alet, Nahal Hemar

EĞİTİM AMAÇI

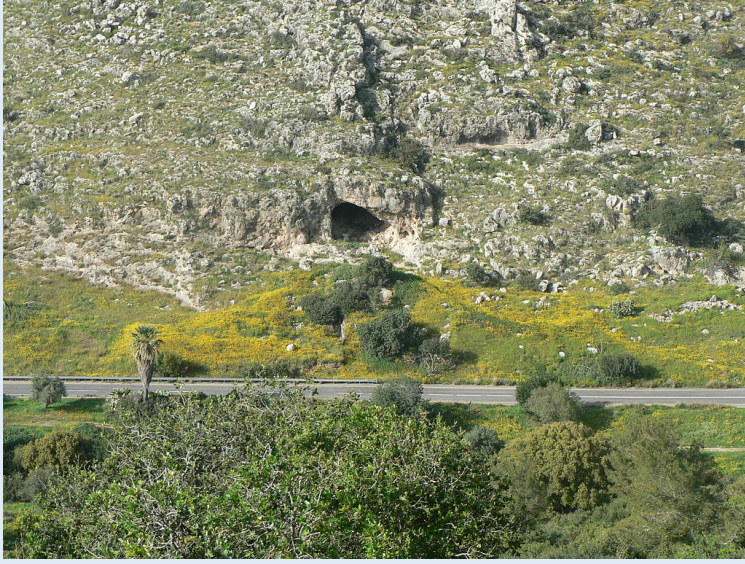
KULLANIMI İNDİR

Sepet Parçası, Nahal Hemar

Kemik Figürinler, Nahal Hemar,
PPNB M.Ö.7. Bin

NAHAL OREN

Carmel sırtının güneyinde yer alan bir prehistorik sitedir. Kazılara M.Stekelis tarafından 1942 yılında başlandı ve 1954 den 1960'a kadar kendisi ve T.Yizraeli-Noy, 1969-70 de Noy, E.Higgs ve A.Legge tarafından sürdürüldü..

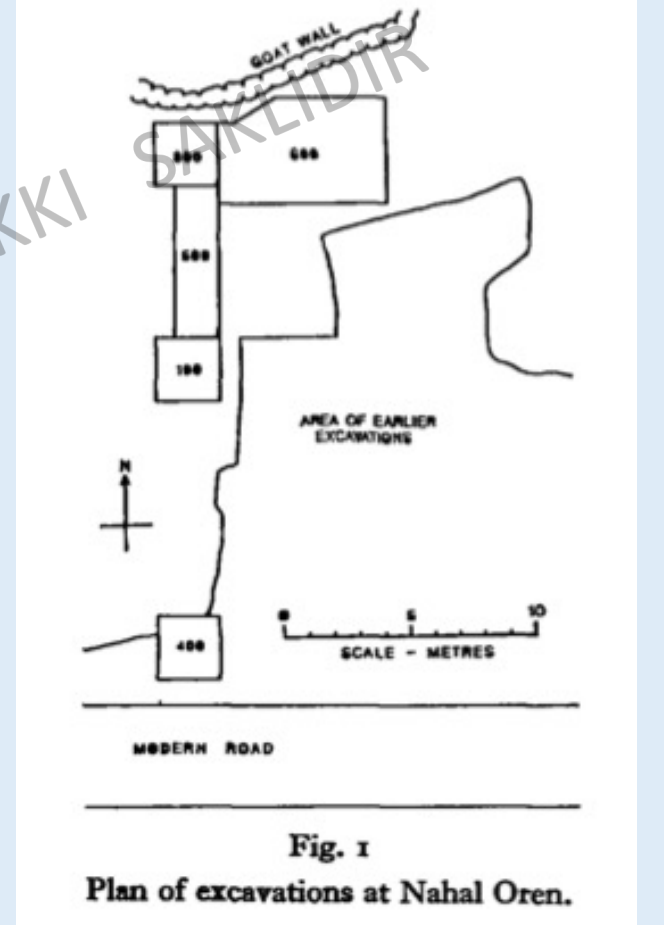
KULLANIM İÇİNDİR

Mağara zemini iri kireçtaşı blokların altında olması nedeniyle, ana kazılar teras kısmında yürütüldü

**BURASI NATUFYAN VE KEBARAN KÜLTÜR TABAKALARI
VEREN ÖNEMLİ
BİR YERLEŞİMDİR. 9 KATMAN BELİRLENDİ.**

KEBERAN SAFHA C-14 ile
M.Ö. 18.250±350 – 15.800±300
ARASINA VERİLDİ

IX-VII Kebaran,
VI-V Geç Natufyan
IV-I PPNA ve PPNB.

EĞİTİM AMAÇLI

KULLANIM İÇİNDİR

Nahal
Oren

MEZARLAR

EĞİTİM AMAÇLI OLUŞTURULMUŞTUR

**Kolye tanesi, Nahal Oren,
Kireçtaşı, 4.6X3.3X2.2 cm.**

Mercan, Nahal Oren

Taş kap, PPNA kireçtaşı, 9X50 cm

Nahal Oren

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Natuf insanları, yabancı bitkileri, tahılları topluyorlardı. Natuf iskeletlerinde dişlerin aşınmış olmasının bitkisel besinlerdeki kalan kum tanecikleri ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, kemiklerindeki stronsiyum-kalsiyum oranı, etobur hayvanlardan çok otobur hayvanlarınkine paralellik göstermektedir.

Natuf merkezlerinde, yabancı hayvanların avlandığı anlaşılmaktadır. El-Vad ve Nahal Oren'deki hayvan kemiklerinin 100/80 ni, Ebu Hueyra'dakilerin (Fırat kıyısında) 100/65 i ceylan kemiği. Petra yakınlarında (G.Ürdün), Beida'daki ana av hayvanı keçi. Ayn Mallaha'da ise (Ürdün) ceylan 100/44, karaca, alageyik, yaban domuzu, yaban sığırı, keçi, tilki, sırtlan ve yaban tavşanı mevcut.

Şanidar Mağarası

Ralph Solecki

G. Barker

Daha önce değindiğimiz Neandertal, insanı ile ünlü Şanidar Mağarası'nda Natufian döneme ait mezarlıkta 26 mezar tespit edilmiştir. Başının çevresinde 1500 boncuk bulunan bir çocuğun mezarı mevcut.

Bir kadın mezarında da kemikten saplı, ağızı ziftle tutturulmuş çakmak taşından ağızlı bir bıçak bulunmuş. Ayrıca burada yetişkin mezarlarında çocuk iskeletleri de bulunmuş. Acaba çocuk mu kurban ediliyordu? Sorusu genellikle sorulmaktadır.

Neandertallerin sosyal organizasyonları mevzu bahis olduğunda sıkça atıfta bulunulan bir başka konu ise, Ralph Solecki'nin kazıları sırasında bulunan Neandertallerden bir tanesinin hayattayken kötü bir şekilde yaralanmasına karşın yaşamına devam edip ileriki yaşlarında vefat ettiğinin tespit edilmesiydi. Bu da sakat kalan Neandertalin geri kalan hayatı boyunca ait olduğu topluluk tarafından bakıldığına işaret ediyordu.